

היא זכתה בכתר היופי

אבל באיזו התחרות?
(ואה מעבר לדף)

תדריך

★ **החגיגה** (הבימה) — מחזה כויר מיטב של דויד סטורי הנופל ממורו ורבו ג'ון אסבורן ואיטו מהאקלם לחלוטין על הבימה הישראלית. הופעה נוגעת ללב של גוים בוכמן וכמה התפרצויות משכנועות של שמואל עצמון.

★ **איזון עדין** (הבימה) — ההצגה הטובה ביותר של העונה בהבימה. גירסה מחוננה ומרוכזת פחות של וירג'יניה וולף בביצוע קורקטי ובמישחק טוב של מרים זוהר ורפאל קלצ'קין.

★ **נדרה בשניים** (התיאטרון ה' צעיר) — אהבה והומור מחד, בידדות ו' מציאות אפורה מאידך, במחזה שנון ו' רגיש. העלאת צנועה בהשתתפותם של שור למית אור ודויד זינדר.

★ **מלך פלאזה** (הקאמרי) — שלו' שה מערכונים מצחיקים של גיל (יחפ'ם ב' פארק) סימון, כתובים במיקצועיות עלילתית ומבוצעים היטב על ידי אבנר חוקתו ועדנה פלדל. שטחי פשוט ומכודר. הצלחת הקופה של העונה.

★ **התונת הדמים** (הקאמרי) — מחזה מלא עוצמה, רגשות עזים מתפרצים בלהט לאטיני, אחת היצירות המעולות של לורקה, ביצוע מסוגנן ונקי.

יובלות

הפשע

משתלם

מי שהכריז בומנו כי הפשע אינו משי' תלם, חשב כנראה רק על גקודת המבט של הפושע, ושכח לקחת בחשבון שיש עוד צודים הנוגעים בובר, למשל, אלה שמסמרים על פשעים, לאלה כל פשע משי' תלם, וכאשר שם ארל סטאנלי גארדנר, או אגאתה כריסטי, הפשע שווה ממש מליונים.

קשה להמנע מתרהורים אלה כאשר עת' גות העולם חוגגת בשמחה רבה את יום הולדתה השמונים של הגברת עקובת הרם

סופרת בריטני
80 שנה — 89 בלש'ם

ביותר של הספרות המודרנית, אגאתה כריסטי. הגברת הבריטית המכוכבת הנרי' אית כאילו לא היתה יכולה להזיק לעכבר, הוציאה זה עתה לאור את ספרה השמונים, ומספר הקרבות שקטלה בשמונים הספרים הללו, היה מטל איננה אפילו על "מקי סכינאי".

פוארו והגברת מארפל. כאשר הוצר אה לאור לפני חמש'ם שנה את ספרה המפורסם הראשון (כרונולוגית הוא השני שכתבה) הרצח של רוג'ר אקרויד, כתב המבקר אדמונד וילסון, הנחשב לגדול מ' בקרי הספרות בלשון האנגלית: "למי זה בכלל איכפת מי רצח את רוג'ר אקרויד?" ובכן, יכול מאוד להיות שלאדמונד וילסון עצמו באמת לא איכפת, אבל מסתבר כי יש מליונים בעולם שדוקא מעונינים מאוד לגלות מי הרוצח, וכל אלה בולעים את ספרה של אגאתה כריסטי בצמא.

אמנם מבחינה ספרותית לא עוררו כתביה התפילות רבה. הסיגנון נראה לאחרים גלעג, מזמן לזמן צצו קטעים שרמזו על נטיות גועניות במקצת של המחברת (על חשבון דויד פולין או סתם על בני גע סלאבי). לעומת זאת, אין איש מעיז לפקפק ב'

כשרונה המיוחד לחבר חידות מורכבות ומסובכות, ודמויות כמו הרקול פוארו, ה' בלש הבלגי נמוך הקומה ובעל המקטרת המדובר באנגלית משונה ומפעיל את "ה' תאים האפורים" במחזה ביעילות של מחשב, או גברת מארפל, המזכירה את המחברת עצמה — ישישה, מכוכבת, בעלת חוש ה' תימור וזיקה מפוקפקת מאוד לעולם ה' פשע. דמויות אלה הפכו לפונקציה שאין להתעלם ממנה בספרות המודרנית. וזאת, מבלי להזכיר שמלכודת העכברים שלה שבר את כל שיאי ההצגות בלונדון ואנ' שים הפסיקו כבר לספור את מספר השנים שההצגה רצה ללא הפסק.

אז מדוע אומרים שהפשע לא משתלם?

תיאטרון

צחוק

ודממה

מי שימנה את מספר הבכורות השבועי בארץ, יוכל לעמוד עד מזהרה על מצבו של התיאטרון הישראלי. איכות אולי אין בו, אבל כמות יש ויש. שתי הבכורות האחר' רונות לא שינו בהרבה את המאזן הכללי. אמני התיאטרון הבימה, הוא מבחינה מ' סויימת נס: הקהל היושב באולם צוחק, וצוחק בפה מלא. אולי לא במקומות הנכר' גים, אולי לא בגלל הסיבות הנכונות ואולי לא בכמות מספקת, אבל בהחלט צוחק, וזה הישג לא מבוטל. נוסף לכך יש בהצגה תפאורות מקסימות של לידה פינקוס גני, המצליחה להבריק ולהוכיח' הומור של ממש בשילוב תלבושותיה של אניה שגל, ואולי הגדולה בהברקותיהן של התפאורניות של מלבישה היו תחתוני-האוברול החרודים של הנסיך — שסמלו המלוכני היה רקום על ישבנו; מאמץ כן של הבמאי (תיאודור תומא) וכמה מן השחקנים (יהודה אפרוני, אברהם רונאי, ישראל בקר) להחיות את פידו בכיחן הנכון.

אבל בסופו של דבר, המחזה של פידו הוא קומדיה קללה כבועת סבון, המבוססת על קצב מסורף, סיטואציות מפתיעות, דיא' לוגים פיקנטים ומישחק וירטואוזי, ואילו ההצגה בהבימה הזכירה דווקא דוב מרקד, מרבה עיזתים ועזיזות ומחמיץ חלק מן ההברקות של הטקסט, לפעמים בגלל תר' גום, לפעמים בגלל אקוסטיקה, או בגלל דיקציה. אבל מה לעשות? באין בועות סבון, צריך לומר תודה גם על דובים מרקדים. **שיעמום בבית יזוזות**. לעומת אמלי, המצליחה לפחות להצחיק, אולי רעידת אד' מה אינו מעורר שום תגובה אצל הקהל. ומה הפלא? הוא משכנע את הזופים ב' יעילות כה גדולה שהעולם משעמם, עד שיעינים כמעט ונעצמות מרוב שיעמום. מחזהו של עמוס קינן המוצג בצוותא יוצא מנקודת ההשקפה שכל העולם הוא בית זונות (ראה ג'אן דינה). ובבית זונות זה עושה כל אחד את המוטל עליו, ואין מנוס (ראה האקזיסטנציאליסטים למיניהם). אחרי שנבקעות עובדות יסוד אלה, בחמש הדקות הראשונות, ועל כל דמות מוטל לסמל בחגיגות חלק מן האנושות החולה, ממשיך המחזה להוכיח כי "שום דבר לא קורה", "הכל משעמם", ואין אלא לצפות לבואה של רעידת אדמה שתשנה את פני הדברים.

תוך כדי ציפייה, חוזרות הנפשות שוב ושוב על מה שאמרו בתחילת המחזה (הרי נאמר כבר שהכל משעמם) במשפטים ה' מזכירים לעיתים את אראבל ולעיתים את סארטר, בהעתק חידר. האימפוטנציה של כל הדמויות ברורה מן הרגע הראשון, כהגותיו של המחבר מוכנות לאחר חמש דקות, ו' נשאלת השאלה מדוע צריך להמתין עוד שעה וחצי עד לבוא המלאך הגואל המוריד אותם שאילה?

יתכן ולוא היו עושים מכל זה פארודיה על המחזאות המודרנית, היה הדבר מצליח הרבה יותר, אלא שכל הנוגעים בדבר הת' ייחסו כנראה ברצינות גמורה למלאכה, והשחקנים מתרועעים ומתעצפים על הבימה כאחוזי אמש, מחפשים משמעות של טקסט שאיננו, או עוסקים בבלט אילם ה' אמצעים טכניים שאינם עומדים לרשותם. "אם מישהו אינו מסכים לתמונת ה' עולם הנשקפת אליו מעל הבימה, הוא חופ' שי בהחלט, בחזירו לביתו, ליצור עולם אחר, אולי יותר טוב", כך אומרת התוכ' גיה. אבל מה לעשות כאשר מישהו מסכים עם אותה תמונה של העולם, מאחר והתחדד אליה כבר מזמן, ומסתבר לו שהמחזה אינו מוסיף עליה דבר?